www.vwgzkl.nl

Jaarverslag Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland 2025

Inhoud

1. Introductie 1
2. Bevorderen van kennis 2
2.1 Excursies 2
2.2 Lezingen 3
2.3 Cursussen 3
2.4 Jeugdvogelclub 4
2.5 Opvang van nieuwe leden 4
3. Natuurbescherming 5
4. Veldwerk 6
4.1 Meetnet Urbane Soorten (MUS) 6
4.2 Meetnet Agrarische Soorten (MAS) 6
4.3 Gierzwaluwen en Huismussen 6
4.4 Broedvogelmonitoring project (BMP) 7
4.5 Vogelhutten 7
5. Communicatie 8
5.1 PR en perscontacten 8
5.2 Online communicatie 8
5.3 Fitis 8
6. Interne organisatie 10
6.1 Samenstelling en ambitie bestuur 10
6.2 Risico's en maatregelen 10
6.3 Financiën 11
6.4 Ledenadministratie 11
6.5 Archivering 11
6.4 Voldoen aan wetgeving 12
7. Ondertekening 13

De inhoud van dit verslag is geschreven door Jacob Bruin, Chris Brunner, Frank Dijkstra, Martin Hin, Berry van der Hoorn, Christophe Reijman, Marcel Slaterus, Johan Stuart, Nanjeh de Vink, Anneke Welsch, Maud van Zandvoort en Lida Zaremba.

Op de cover staat de Slangenarend bij het Spartelmeer in de AWD. Eén van de meest opvallende waarnemingen in de regio van Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland in 2025. Foto: Jeff Hullstrung.

1. Introductie

In dit jaarverslag wordt een toelichting gegeven op de activiteiten in het afgelopen jaar. De opbouw van het verslag is grotendeels gebaseerd op genoemde plannen in het meerjarenplan 2023-2026, welke te raadplegen is via de website van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland: https://www.vwgzkl.nl/over-de-vogelwerkgroep/statuten-en-visie/.

De activiteiten van Vogelwerkgroep staan in het verlengde van de doelen van de vereniging: vogelstudie, natuur- en vogelbescherming en het verspreiden van kennis over natuur en vogels in het bijzonder.

Het aantal aangeboden excursies heeft een impuls gekregen in het verslagjaar en ook werd er naast de basiscursus in het voorjaar ook een vervolgcursus in het najaar aangeboden. Met betrekking tot natuurbescherming is de vereniging in 2025 als gremium met name vocaal geweest omtrent politieke besluitvorming over het plaatsen van een grote transformator station in de regio en het plaatsen van een bungalowpark naast een Natura 2000 gebied. De Vogelwerkgroep was weer volop aanwezig bij een aantal lokale evenementen en liet van zich horen op de radio.

Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland blijft een zeer actieve en betrokken vogelwerkgroep, ook in 2025. Met dank aan de inbreng van vele enthousiaste leden hebben we weer een succesvol jaar achter de rug!

2. Bevorderen van kennis

2.1 Excursies

Maandelijks worden bezoeken georganiseerd aan gebieden binnen en buiten de regio, onder begeleiding van ervaren leden van de Vogelwerkgroep. De excursies zijn open voor leden en andere geïnteresseerden. De Activiteitencommissie wordt gevormd door Gerry de Vries, Jeroen Cornelissen, Maud van Zandvoort en Teo Ruisendaal.

De volgende excursies zijn in 2025 georganiseerd door de Activiteitencommissie:

- Zondag 5 januari : Excursie Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) (i.v.m. met gladheid geannuleerd)
- Zaterdag 18 januari : Excursie Wieringen Balgzand
- Zondag 2 februari : Excursie Amsterdamse Waterleidingduinen nieuwjaarswandeling
- Zaterdag 22 februari : Excursie Landje van Geijsel
- Zondag 2 maart : Excursie Hourakkerbeemden
- Zaterdag 22 maart : Excursie Landje van Gruijters
- Zaterdag 29 maart : Excursie Piaam in Zuidwest Friesland
- Zaterdag 5 april : Excursie Groenendaalse bos
- Zondag 6 april : Excursie Vogelmeer in Kennemerduinen
- Donderdag 11 april : Excursie Meerwijkplas / Molenplas
- Zaterdag 19 april : Excursie Landgoed Elswout
- Zondag 27 april : Excursie Doldersummerveld in Drents-Friese Wold
- Zondag 4 mei : Nachtegalenexcursie in NPZKL
- Zaterdag 10 mei : Excursie Marker Wadden
- Zondag 1 juni : Excursie Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD)
- Zaterdag 7 juni : Excursie de Groene Weelde in Hoofddorp (door heftige regen vroegtijdig geannuleerd)
- Maandag 9 juni : Excursie Vogelmeer en Spartelmeer NPZKL
- Zaterdag 21 juni : Excursie naar Texel
- Vrijdag 4 juli : Excursie Gierzwaluwen in de Velserbroek
- Zaterdag 12 juli : Excursie Volgermeerpolder
- Vrijdag 18 juli : Excursie Gierzwaluwen Garenkokerskwartier in Haarlem
- Zaterdag 2 augustus : Excursie Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD)
- Zaterdag 7 september : Excursie Houtrakkerbeemden
- Zaterdag 13 september : Excursie Vogelringstation van Lennep (geannuleerd)
- Zondag 14 september : Excursie Trekvogeltelstation
- Zondag 21 september : Excursie Vogelringstation van Lennep (herkansing)
- Zaterdag 20 september : Excursie Tiengemeten
- Maandag 29 september: Excursie Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD)
- Zaterdag 4 oktober : Excursie Vogelringstation AW-duinen
- Zondag 19 oktober : Excursie Zuidpier
- Zaterdag 25 oktober : Excursie Nationaal Park Zuid-Kennemerland (N)
- Zaterdag 15 november : Excursie Groene Weelde (ipv excursie 7 juni)
- Zondag 23 november : Excursie Oostvaardersplassen
- Zondag 29 november : Excursie AWD voor beginners door beginners
- Zaterdag 13 december : Excursie Nieuwe Driemanspolder
- Maandag 15 december : Excursie Landje van Gruijters

Mei 10 t/m 18 mei Nationale Vogelweek 2025 Vogelbescherming:

- Zaterdag 10 mei : Excursie NPZKL
- Donderdag 15 mei : Excursie Haarlemmermeerse Bos

Eén van de voornemens in het meerjarenplan 2023-2026 was het aanbieden van een herhaalde excursie: een aantal keer naar hetzelfde gebied om de veranderingen gedurende het seizoen te kunnen meemaken. Door de recente wisselingen in 2024 was de commissie niet goed op de hoogte van deze doelstelling. Dus hoewel het aantal excursies explosief is toegenomen, zal de activiteitencommissie in 2026 hiermee rekening houden in de planning.

Vogelkampjes

In 2025 werden twee meerdaagse vogelreizen georganiseerd. Van 11 t/m 14 april was het doel de vogelrijkdom van Zuid-Limburg en van 7 t/m 9 november werden de Kraanvogels rondom Diepholz in Duitsland bezocht. Het waren twee geslaagde vogelactiviteiten, met niet alleen veel mooie vogelwaarnemingen maar vooral ook veel gezelligheid. Verslag van deze kampjes zijn in de Fitis gepubliceerd. De Kampjescommissie bestaat uit Annegreet van Arkel, Annemieke Huneker, Eef van Huijssteeden en Johan Stuart.

2.2 Lezingen

Het organiseren van lezingen is een van de taken van de Activiteitencommissie. Door de opstart van de nieuwe leden van de Activiteitencommissie is er in 2025 wel enige aandacht aan het organiseren van lezingen besteed, maar de commissie is voornemens vanaf 2026 dit onderwerp nog verder gestalte geven.

In 2025 zijn de volgende lezingen georganiseerd:

- Dinsdag 18 februari : Lezing Wester Pacific Odyssey, door Steve Geelhoed, in het Vogelhospitaal
- Woensdag 26 maart : Lezing Costa Rica, door Dennis Klein, na afloop van de ALV, in de Remonstrantse Kerk
- Donderdag 3 april : Lezing vogels van het (Groenendaalse) bos door Christophe Reijman, in het tuinhuis van Kom In Mijn Tuin
- Donderdag 11 september : Lezing Vogeltrekgeluiden Tycho Fokkema en Martijn Voorvelt, in het Vogelhospitaal
- Woensdag 26 november : Lezing Bosuil in de AWD, door Fred Koning na afloop van de ALV, in de Remonstrantse Kerk

2.3 Cursussen

In het verslagjaar is zowel een basiscursus in het voorjaar gegeven als een vervolgcursus in het najaar. Er was weer veel belangstelling waarbij zonder enige publiciteit de deelnemers binnenstroomden. Claudi Boersbroek verzorgt al sinds 1987 de administratie en het inroosteren van de cursussen.

- Voor de **basiscursus** vogelherkenning waren er eenendertig cursisten die vogels wilden leren herkennen op uiterlijk en aan zang. Tien cursisten kwamen van buiten de vereniging en eenentwintig cursisten waren al lid en deden alsnog deze basiscursus. De cursus bestaat uit zes avonden in het Vogelhospitaal en vijf excursies.

  Dit zijn de gidsen en docenten: Tom van den Boomen, Hans-Peter Breeuwsma, Jacob Bruin, Jeroen Cornelisse, Michiel Boeken, Henk Boersbroek, Antje Ehrenburg, Eef van Huijssteeden, Wilfred Jansen, Bernard Oosterbaan, Christophe Reijman, Paul Saager en Johan Stuart.

- In het najaar van 2025 startte ook een **vervolgcursus**. Eén cursist kwam van buiten de vereniging en drieëntwintig cursisten waren al lid en volgden deze vervolgcursus. In deze cursus leren de deelnemers de wat minder algemene soorten herkennen, en is er veel aandacht voor vogelonderzoek. Tijdens de cursusavonden wordt ingegaan op de telmethoden die door de Vogelwerkgroep en Sovon gebruikt worden. Tijdens de excursies wordt geoefend met trektellen, een gebiedstelling, MUS-telling (Meetnet Urbane Soorten) en BMP (Broedvogel Monitoring). Een heel leuk onderdeel is het onderzoek dat de deelnemers zelf in teamverband uitvoeren. De cursus begon op 14 oktober 2025 en eindigt op 18 april 2026 met presentaties van het onderzoek door de deelnemers.

  Docenten en gidsen zijn Steve Geelhoed, Berry van der Hoorn, Eef van Huijssteeden, Paul Saager en Johan Stuart.

2.4 Jeugdvogelclub

In het verslagjaar is de Jeugdvogelclub twaalf keer met jonge vogelaars op stap geweest in de natuur van Zuid-Kennemerland. Dat waren allemaal weer superleuke excursies; elke keer wordt er weer voldoende beleefd om de kinderen tussen de 2,5 tot 3,5 uur te boeien. Bijzonder was de excursie naar de Eendenkooi Stokman in Vijfhuizen en het bezoek aan het Vogelhospitaal. Als extra activiteit hebben de kinderen de nestkasten gecontroleerd in Thijsse's Hof. Gemiddeld deden er 8,08 kind per activiteit mee, iets minder dan de 8,73 in 2024.

Al jaren bestaat de leiding uit Annemarijn Sintenie, Erwin Robbertz en Johan Stuart. De laatste twee hebben besloten te stoppen. Niet per direct, maar pas nadat de taken goed zijn overgedragen aan jongere leidende vogelaars. De Jeugdvogelclub is dan ook heel blij dat drie vrijwilligers zich hebben aangemeld die nu de organisatie op zich nemen: Joliene Wennink, Danny van Excel en Casper Leygraaf. De laatste twee zijn overigens oud-jeugdleden.

2.5 Opvang van nieuwe leden

In 2025 is opnieuw gebruik gemaakt van de interesses die door nieuwe leden worden opgegeven bij aanmelding. Hiermee zijn verschillende vacatures in bestuur en commissies actief ingevuld. Nieuwe leden zijn voorzien van een digitaal welkomstpakket en een natuurkaart. Het bestuur zet, in samenwerking met de verschillende commissies, vooral in op specifieke activiteiten zoals excursies voor nieuwe leden, informatieavonden etc. We proberen op deze manier het werk van de vereniging laagdrempelig voor het voetlicht te brengen. Daarmee worden steeds meer leden actief betrokken bij het vormgeven van de doelstellingen van de vereniging.

3. Natuurbescherming

Ook in 2025 vroegen veel ontwikkelingen in de regio de aandacht van onze Natuurbeschermingscommissie. De meeste aandacht gaat daarbij uit naar de prioriteiten zoals vastgelegd in het Meerjarenplan (zie onderstaande subtitels). Waar mogelijk werkt de Natuurbeschermingscommissie samen met andere 'groene' groeperingen. Onderstaand een overzicht van belangrijke projecten waarbij we vanuit de Vogelwerkgroep onze stem ten gunste van vogels en andere natuur hebben laten horen.

- Inrichting en beheer weidevogelgebieden
  - Opwaardering weidevogelgebied Spaarnwoude (actieve deelname aan gebiedsproces NNN Dijkland van provincie en recreatieschap Spaarnwoude, deelname aan Living Lab);
  - Weidevogelgebied Vosse- en Weerlanerpolder Hillegom (overleg met gemeente en Zuid-Hollands Landschap over gerichte verbetermaatregelen, samen met Vereniging Behoud de Polders);
- Plannen voor weg- en energie-infrastructuur
  - Plan voor nieuw transformatorstation in de Houtrakpolder (zienswijze en participatie in gebiedsproces);
  - Plannen voor windturbines in Haarlemmermeer-Zuid (participatie in het gebiedsproces voor `windpark Waterwolf`);
- Natuur in en om de stad
  - Uitvoering nieuw beheerplan Haarlemmerhout en Frederikspark Haarlem (participatie via Adviescommissie Haarlemmerhout en Frederikspark);
  - Woningbouwontwikkeling 'Natuurpark' Manpadslaan Heemstede (inspraak in samenwerking met andere betrokken maatschappelijke organisaties);
  - Advisering over groen in diverse bouw- en inrichtingsplannen (via het Platform Groen);
- Overig
  - Natuurontwikkeling Binnenduinrand (inspraakreactie en overleg in het kader van planproces provincie);
  - Plan voor bouw bungalows op camping Vogelenzang (inspraak bij en overleg met de gemeente Bloemendaal. Een bezwaarschift is hiervoor ingediende waarop daarna een voorlopige voorziening bij de rechtbank is aangevraagd).

Nadere informatie over het merendeel van deze acties is te vinden in de rubriek Natuurbeschermingsnieuws van de Fitis.

Daarnaast hebben vertegenwoordigers van de Natuurbeschermingscommissie deelgenomen aan periodieke overlegbijeenkomsten waarbij een grote diversiteit van onderwerpen is besproken:

- Platform Groen Haarlem (1x per maand);
- Beheeradviesgroep Amsterdamse Waterleidingduinen (ca. 4x per jaar);
- Overleg met polderecoloog Haarlemmermeer (ca. 5x per jaar);
- Natuurplatform Spaarnwoude (2x per jaar).

De samenstelling van de Natuurbeschermingscommissie is in 2025 onveranderd gebleven met Jan Kuys, Jan Olijhoek, Corinne Kalisvaart (werkgebied Haarlemmermeer), Hans van Lamoen en Chris Brunner als deelnemers.

4. Veldwerk

In 2025 werd de Veldwerkcommissie getrokken door de Vogelwerkgroepleden Marcel Slaterus, Martin Hin en Christophe Reijman, aangevuld met Berry van der Hoorn.

In maart 2025 heeft de Veldwerkcommissie een bijzonder interessante veldwerkavond georganiseerd, waar een veertigtal bezoekers werd getrakteerd op een presentatie van lopende onderzoeksprojecten en de werkwijze hiervan. Ook werden onderzoeksresultaten van diverse werkgroepen onder de aandacht gebracht, alsmede tellers gevraagd voor genoemde projecten.

Oude gegevens van onderzoeken zijn vaak uitsluitend op papier en in ordners vastgelegd. De Veldwerkcommissie is gestart met het doornemen van deze gegevens. Onderzocht wordt of de gegevens van belang zijn voor registratie bij Sovon en of ze al bij hen bekend zijn. Hiertoe is er in 2025 contact gelegd met Sovon. Daarnaast moet worden onderzocht of de Vogelwerkgroep de gegevens wil bewaren en zo ja, op welke wijze.

4.1 Meetnet Urbane Soorten (MUS)

In het negentiende jaar van het Meetnet Urbane Soorten (MUS) zijn elf van de achttien Haarlemse telgebieden daadwerkelijk geteld. Dat is nog steeds meer dan de helft maar minder dan we zouden willen. We hebben eind 2025 en begin 2026 enkele extra acties ingezet om meer tellers te werven. Zo zijn de MUS tellingen onderdeel geworden van de vervolgcursus (cursus voor gevorderden) van de vogelwerkgroep. Ook zijn extra oproepen voor MUS-tellers gedaan op de veldwerkavond en in enkele digitale nieuwsbrieven. Dit heeft ertoe geleid dat in 2026 alle telgebieden in Haarlem voorzien zijn van een teller, en dat ook in de rest van Zuid-Kennemerland een aantal nieuwe telgebieden is ingevuld. Toch blijven tellingen in Zandvoort en Nieuw-Vennep en in delen van Hoofddorp een aandachtspunt. De Haarlemse data van de afgelopen negentien jaar zijn eind 2025 geanalyseerd in het kader van een promotieonderzoek. Een deel van de resultaten is inmiddels gepubliceerd in de Fitis.

4.2 Meetnet Agrarische Soorten (MAS)

Het derde seizoen van de MAS (Meetnet Agrarische Soorten) tellingen in de Haarlemmermeer is uitgevoerd. De samenstelling van de verschillende teams met tellers is wederom gewijzigd en er zijn wat punten afgegaan na de voorjaarstelling. Conclusies die getrokken kunnen worden gaan nog niet perse over de impact van het Agrarisch Landschapsbeheer, maar meer over dat er soms wat verschuift. Dit heeft waarschijnlijk ook met het landgebruik te maken. Waar broeden vogels? Waar het geschikt nestelen is. Als dat verandert, dan ook de aanwezigheid van bepaalde soorten.

Het tellen op de boerderij van Jan Ham heeft dit jaar niet plaats kunnen hebben. Er wordt gekeken of het in 2026 wel weer lukt.

4.3 Gierzwaluwen en Huismussen

In 2025 is er vanuit de gemeente Haarlem onderzoek naar nestplaatsen van gierzwaluwen gedaan, waar door de Vogelwerkgroep aan is bijgedragen. Ook de huismussen zijn door ditzelfde project geïnventariseerd. Het is nog wachten waar de gegevens precies allemaal te zien zijn, maar de tellingen zijn in ieder geval door een grote groep professionals en vrijwilligers van onze werkgroep gedaan. Een aantal leden is op zoek gegaan naar plekken waar deze bijzondere stadsvogel nestelt. In

verband met het soortenmanagementplan vanuit de gemeente is het van groot belang de plekken te kennen. Hierdoor kan onder meer bij renovaties gezorgd worden voor het aanbieden van vervangende nestgelegenheid.

4.4 Broedvogelmonitoring project (BMP)

Met het Broedvogel Monitoring Project (BMP) brengt Sovon ontwikkelingen van de aantallen en de verspreiding van de broedvogels in Nederland in kaart. Het project startte in 1984 en bestaat uit verschillende deelprojecten. Deze zijn toegesneden op alle vogelsoorten, of juist een selectie van soorten. Ieder deelproject kent zijn eigen aanpak, maar de basis is dezelfde: meerdere tellingen van territoriale broedvogels in vast omlijnde gebieden uitvoeren, volgens een vaste methode.

In het voorjaar van 2025 ontving de veldwerkcommissie via Vincent van der Spek van Waternet het verzoek om BMP-tellingen uit te voeren in drie gebieden binnen de AWD. In deze gebieden zouden in de winter van 2025 werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een nieuwe vorm van bosbeheer. Waternet wilde voorafgaand aan deze werkzaamheden een nulmeting laten uitvoeren en heeft de wens uitgesproken om de gebieden ook in de jaren na de ingrepen te blijven monitoren.

Anke Brinkman, Wim de Groot, Richard Joosten, Mark Houdijk en Marcel Slaterus meldden zich aan voor deze inventarisaties. De gebieden zijn in 2025 geïnventariseerd en ook in 2026 worden de tellingen voortgezet. Over de duur van de monitoring na invoering van het aangepaste beheer zijn op dit moment nog geen afspraken gemaakt.

De gezamenlijke BMP van 2025 stond gepland in de Hekslootpolder. Tijdens een eerste verkennend bezoek bleek echter dat een belangrijk deel van de vaste route door werkzaamheden voor langere tijd niet toegankelijk zou zijn. Daardoor kon de BMP in de Hekslootpolder in 2025 geen doorgang vinden. Omdat er daarnaast nog geen oproep was geplaatst in de Fitis of de digitale nieuwsbrief en er onvoldoende aanmeldingen waren, heeft ook in 2026 geen gezamenlijke BMP plaatsgevonden.

4.5 Vogelhutten

Een bijzonder aspect van het veldwerk, zijn de vogelhutten die de Vogelwerkgroep onder haar hoede heeft. Naast de eigen hut van de Vogelwerkgroep bij de Westhoffplas ‘De Kiekendief’, beheren vrijwilligers ook de hut aan de Kerkweg in het dorpje Spaarnwoude ‘De Smient’. Het beheer van de hutten wordt getrokken door Jacob Bruin (‘De Kiekendief’) en Johan Stuart (‘De Smient’).

In 2025 zijn de wilgen bij De Smient geknot. Het doel was alle elf wilgen aan te pakken op de Nationale Natuurwerkdag op 2 november, maar door wat afzeggingen en het regenachtige weer moesten we op 12 november nog een keer aan de slag. De wilgen kunnen nu weer enkele jaren mee. De luikjes van de hut zijn vernieuwd door Spaarnwoude Park.

Van de Kiekendief is in het afgelopen seizoen veelvuldig gebruik gemaakt. Soms is er weinig spectaculairs te zien maar overwegend zijn de gebruikers enthousiast. Ook hebben er Boerenzwaluwen gebroed en zijn daar twee maal jongen in groot gebracht. De hut en de schermen zijn gelukkig in 2025 gevrijwaard geweest van stormschade. De schermen zullen in het jaar 2026 wel wat onderhoud nodig hebben.

5. Communicatie

5.1 PR en perscontacten

In 2025 heeft streekomroep Haarlem105 een min of meer vaste maandelijkse vogelrubriek voor voorzitter Christophe Reijman ingericht op de radio, die dan op de eerste zaterdag van de maand te horen is met een interessant feitje of verhaal over vogels. Dit podium is vrij van invulling en wordt mede gebruikt om hete hangijzers bespreekbaar te maken over vogels, waarvan het publiek geen weet heeft. Zo kunnen we een grotere doelgroep aanspreken over (het beschermen van) vogels.

Promotiekraam

Ook in 2025 waren Nel van der Meer, Greet Bos en Anneke Welsch weer met de promotiekraam aanwezig op verschillende evenementen.

- Op 19 april op het Springer Festival in Haarlem.
- Op 10 mei bij tuinvereniging Kom in mijn tuin in Heemstede.
- Op 29 juni op het jubileum festival van Heemtuin de Heimanshof in Hoofddorp.
- Op 8 augustus op de jaarmarkt in Santpoort.
- Op 30 augustus bij het Vogelhospitaal.

De kraam wordt over het algemeen druk bezocht. Het is echt te merken dat de belangstelling voor vogels en de natuur in het algemeen toeneemt. Mensen hebben vragen over vogelvriendelijke tuinen, nestkastjes of willen soms gewoon hun vogelervaringen delen. Er wordt vaak een folder met een exemplaar van de Fitis meegegeven. Het is leuk om te doen en het blijkt uit de gegevens van de digitale aanmeldingen dat best een aantal mensen via de PR-kraam lid worden.

5.2 Online communicatie

De website blijft één van de belangrijkste manieren om te communiceren met niet-leden. Het bezoek van de website draagt voor een belangrijk deel bij aan de instroom van nieuwe leden. Door actieve ‘offline’ communicatie, bijvoorbeeld via de PR-stand en op evenementen, kunnen we geïnteresseerden naar de website leiden waar ze zich met een paar klikken kunnen aanmelden als lid. Tevens biedt het een plek waar leden en niet-leden de openbare informatie van de Vogelwerkgroep terug kunnen vinden. Dit betreft onder andere het jaarverslag, andere publicaties en de contactinformatie voor de verschillende werkgroepen.

Contact met de leden onderhouden we, naast de Fitis en de website, via een maandelijkse nieuwsbrief. De nieuwsbrief is het meest geschikte middel om leden van actuele zaken op de hoogte te houden. Voor uitgebreidere informatie wordt zo veel mogelijk doorverwezen naar de website.

5.3 Fitis

In 2025 zijn zoals gebruikelijk vier goed gevulde en rijk geïllustreerde Fitissen gerealiseerd. Het aanbod aan artikelen was dankzij de vele auteurs en fotografen gevarieerd, zodat de Fitis elk type vogelaar wat te bieden heeft.

De samenstelling van de redactie is al vijf jaar ongewijzigd en bestaat uit Han Buckx, Antje Ehrenburg, Abé Holshuijsen, Marcel Slaterus, en Lida Zaremba als eindredacteur. Ook de voorbereiding voor verzending is ongewijzigd, deze wordt al minstens tien jaar verzorgd door Titi des Bouvrie.

Een grote verandering in 2025 was de overgang naar een nieuwe vormgever. René van Rossum verzorgde sinds 2014 de vormgeving. Hij introduceerde de huidige kleurrijke uitgave met wisselende cover, tot zijn komst was de Fitis een tijdschrift in zwart-wit met een vaste cover. Halverwege 2025 kondigde René zijn pensioen aan, maar daarbij zorgde hij meteen voor een passende opvolger: Arnold Meijer. Ook Arnold is, net als René, een vormgever die gespecialiseerd is in natuuruitgaven, en vooral uitgaven over vogels. Dankzij een goede overdracht is deze grote verandering geruisloos verlopen. De laatste twee nummers van 2025 zijn vormgegeven door Arnold, het verschil met eerdere nummers zal iedereen zijn ontgaan.

In 2025 zijn van elke editie 700 exemplaren gedrukt. Sinds 2023 kunnen leden via fitis@vwgzkl.nl doorgeven dat zij de Fitis digitaal willen ontvangen, de Fitis wordt dan als pdf gemaild. Ongeveer 75 leden hebben in 2025 gebruik gemaakt van de digitale Fitis. Dankzij deze mogelijkheid hoefde de oplage niet te worden verhoogd, ondanks het gestaag groeiende ledenaantal.

Verder onderhoudt Hein Jansen de uploads van de Fitis naar Natuurtijdschriften.nl.

6. Interne organisatie

6.1 Samenstelling en ambitie bestuur

Wat betreft de samenstelling van het bestuur was 2025 een jaar met redelijk wat wijzigingen. Het bestuur heeft zowel Nico de Bont (PR en Gierzwaluwen) als Bert Kostermans (penningmeester) bedankt voor hun vele jaren dienst. Nanjeh de Vink volgt Bert Kostermans op als penningmeester. De vervangende vacature voor een bestuurslid PR en communicatie staat echter nog open. Er is op verschillende manieren aandacht gevraagd voor deze belangrijke klus, maar de zoektocht gaat nog verder.

Het Huishoudelijk Reglement waarin ook de taken, verantwoordelijkheden en leden van de verschillende commissies worden vastgelegd is nog in ontwikkeling. Op die manier wordt voor alle leden duidelijk welke activiteiten er zijn binnen de vereniging en wie zich daar voor inzetten. Door de uitval van een bestuurslid heeft dit even stilgelegen maar dit zal in 2026 weer opgepakt worden.

Ook de samenwerking met andere natuurorganisaties heeft weer de aandacht gekregen. De Kennemer Vogeldag (met IVN Zuid-Kennemerland, Vereniging Behoud de Hekslootpolder en Stichting Duurzaam Natuurbeheer Landje van Gruijters) is in 2025 niet doorgegaan omdat er niet genoeg vrijwilligers gevonden konden worden. Maar de Natuurmarathon Spaarnwoude (met KNNV Haarlem e.o. en IVN Zuid-Kennemerland) was weer een succes. Ook de Natuurbeschermingscommissie (zie hoofdstuk 3) werkt in wisselende samenstelling actief samen met diverse andere belangengroepen.

De afstemming met vogelwerkgroepen in de provincie verloopt via de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN). Vanuit het bestuur is er een vaste roulerende vertegenwoordiging bij vergaderingen van de SVN. De SVN organiseert ook een jaarlijkse event voor haar leden uit de regio welke het bestuur ook bezoekt.

Vogelbescherming Nederland heeft in 2025 weer de banden aangehaald met verenigingen die actief zijn in het veld, zoals de grote vogelwerkgroepen, IVN, KNNV etc. Ook Sovon gaat hierin mee. Het idee is een groene beweging te stimuleren, om regio's in staat te stellen biodiversiteit als geheel (dus niet alleen vogels) aan te vliegen. Het bestuur is erg enthousiast over deze ontwikkeling en zal actief aanhaken bij het project.

6.2 Risico's en maatregelen

In het meerjarenplan worden drie concrete risico's benoemd welke het bestuur wenst te beheersen om zo te werken aan een gezonde vereniging:

- financiële;
- juridische;
- en organisatorische risico's.

Wat betreft financiën wordt uitgebreid verantwoording afgelegd, tijdens de ALV's en in het financieel jaarverslag.

Juridische risico's zijn met name in 2024 verlaagd door aanpassingen in de statuten om zo compliant te zijn aan de AVG en WBTR. Deze statuten zijn gepasseerd in 2025 en daarmee effectief. De nadere uitwerking van deze regelgeving zal nog verder worden vastgelegd in het nog op te stellen Huishoudelijk Reglement. Ook is in 2024 vastgesteld dat wij als leden van een vrijwilligersvereniging aanspraak op een gemeentelijke vrijwilligersverzekering kunnen doen indien dat onverhoopt

noodzakelijk is. In het verslagjaar 2025 zijn verder geen andere maatregelen getroffen om juridische risico's te mitigeren.

Onder organisatorische risico's wordt vooral afhankelijkheid van individuele personen/systemen genoemd. In het financieel- en administratiesysteem worden alle rollen en toegangsrechten tenminste dubbel belegd. Binnen het bestuur wordt een lijst met taken opgesteld, waarbij ook gekeken wordt naar een eerste vervanger bij eventuele uitval. Dit wordt verder uitgewerkt en kan mogelijk geborgd worden in een Huishoudelijk Reglement.

6.3 Financiën

Tijdens de ALV van 26 maart 2026 is de vergadering akkoord om wijzigingen aan te brengen aan de inrichting van het kapitaal van de vereniging om te voldoen aan het gepubliceerde ANBI-besluit in 2025 (zie ook paragraaf 2.3.2 van het Financieel Jaarverslag 2025). Hiertoe wordt voorgesteld een Continuïteitsreserve en een Bestemmingsreserve doelbesteding te introduceren en € 7.017 vanuit de Continuïteitsreserve ten gunste van de Bestemmingsreserve doelbesteding te brengen (zie ook paragraaf 2.4.4 en 2.5.4).

Op dit moment is een verhoging van contributie of cursusgelden niet aan de orde. Pas als op langere termijn een teruggang in de Continuïteitsreserve is voorzien, kan een dergelijke optie in beeld komen.

Het saldo van de baten en lasten over het verslagjaar is -/- € 1.770. Een groot deel van dit negatieve saldo is toe te rekenen aan de sponsoring van het boek "Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland" ad € 1.500. Dit bedrag komt ten laste van het Bestemmingsfonds Avifauna. Dit fonds is immers bestemd om publicaties over vogels uit de regio te stimuleren. Het overige deel van het negatieve saldo ad -/- € 270 wordt voorgesteld om ten laste te brengen van de Bestemmingsreserve doelbesteding.

6.4 Ledenadministratie

Eind 2025 telde de vogelwerkgroep 712 leden. Hiervan waren er 20 jeugdleden, 593 gewone leden, 96 huisgenootleden en 3 ereleden. Met 20 organisaties en instanties heeft de Vogelwerkgroep een ruilabonnement voor de Fitis. Dit betreffen andere vogelwerkgroepen en enkele lokale nieuwsbladen uit de regio Noord-Holland, maar ook nationale instanties zoals de Koninklijke Bibliotheek, Sovon en Naturalis.

2025 liet opvallend genoeg precies dezelfde cijfers zien als in 2024. De aanwas van nieuwe leden was ook in 2025 63 leden en waren er 39 opzeggingen. De netto instroom is dus ook in het verslagjaar 24 leden. De stijgende lijn qua ledenaantallen zet daarmee door en we hopen dit vast te kunnen houden. Naast het werven van nieuwe leden is uiteraard het actief betrekken van (nieuwe) leden een belangrijk speerpunt.

6.5 Archivering

Een beperkt deel van de vogelgeluiden uit het omvangrijke archief van Freek Bloem is in 2025 gedigitaliseerd. Het gaat om de geluiden van de Merel en de Nachtegaal, met een totale opnameduur van ruim tweeëneenhalf uur. Dit is in januari 2026 opgeleverd door Antje Ehrenburg tegen een geringe vergoeding en is op Xeno Canto aangeboden onder het account van Johan Stuart (https://xeno-canto.org/contributor/HPIQBRXCNQ).

Wanneer op Xeno Canto blijkt dat er meer vraag is, zal worden bekeken of er nog meer werk in geïnvesteerd zal worden. In 2026 werden Duitse vogelgeluidenonderzoekers naar aanleiding van een artikel over Nachtegalenzang door Antje Ehrenburg gewezen op de oude opnamen van Freek Bloem op Xeno Canto. Van deze onderzoekers kwam een leuke reactie: "Ik heb naar een aantal opnames geluisterd en ze zijn van zeer hoge kwaliteit (de signaal-ruisverhouding is fantastisch!). We zullen er zeker naar kijken. Vooral om te begrijpen hoe stabiel de zang van de nachtegaal in de loop der tijd is, is deze dataset geweldig." Dus wellicht worden de opnamen nog wetenschappelijk gebruikt.

Voor wat betreft het ontsluiten van dia's en foto's van Freek Bloem, Hans Vader, Cor de Groot en Chris van Deursen is inmiddels een selectie van dia's gedigitaliseerd. Een deel hiervan is ontsloten via MyAlbums. Ze zijn te bekijken via https://www.vwgzkl.nl/archief/.

Per ultimo 2025 gewerkt met een Gmail account voor het bestuur om bestuursstukken te documenteren. E-mails kunnen zo centraal naar en door het bestuur worden verzonden en aan het account zit ook een documenten opslag (Google Drive) gekoppeld zodat in de Cloud de documenten van het bestuur worden bewaard waardoor de continuïteit van het bestuur en de overdracht van stukken gewaarborgd blijft.

6.4 Voldoen aan wetgeving

Voor het bestuur was één van de grootste projecten in 2024 een statutenwijziging. Dit was met name ingegeven door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) waaraan rechtspersonen zoals onze verenging aan dienen te voldoen. Op 28 maart 2025 is de akte van statutenwijziging gepasseerd en daarmee zijn de nieuwe statuten formeel afgerond.

Het volgende project is het opstellen van een Huishoudelijk Reglement (HHR). In het HHR kunnen alle interne afspraken worden vastgelegd die niet noodzakelijkerwijs in de statuten staan. Het voordeel van een HHR is dat dit door de ALV wordt vastgesteld, zonder tussenkomst van een notaris. Dit in tegenstelling tot een statutenwijziging die altijd via een notaris moet verlopen. Door enige onderbezetting in het bestuur is dit naar achteren geschoven. Het streven is om een voorstel voor een HHR tijdens de ALV in het voorjaar van 2027 ter goedkeuring aan de leden voor te leggen.

In 2025 heeft de staatssecretaris van Financiën het zogenaamde ANBI-besluit gepubliceerd. Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's) zoals de Vogelwerkgroep moeten daarmee voldoen aan de eisen die daarin worden gesteld. Nieuw daarbij zijn de financiële kaders die concreet worden opgelegd. Een daarvan is dat de ANBI niet meer vermogen dient aan te houden dan noodzakelijk voor haar doelstellingen. In het voorjaar van 2026 heeft de ledenvergadering van de vereniging ingestemd om aan deze voorwaarden te voldoen. Zie ook voor meer informatie het Financieel Jaarverslag 2025, paragraaf 2.3.2 en 2.4.4.

7. Ondertekening

Op de ledenvergadering van 18 november 2026 is dit jaarverslag vastgesteld en goedgekeurd. De ledenvergadering heeft het bestuur op de voorgaande ledenvergadering van 1 april 2026 al decharge aan het bestuur verleend voor het jaar 2025, bij de vaststelling van het Financieel Jaarverslag 2025.

Het bestuur heeft na vaststelling door de ledenvergadering het jaarverslag 2025 ondertekend op:

Datum: **18 november 2026** Plaats: **Haarlem**

Christophe Reijman, Voorzitter	Frank Dijkstra, Vicevoorzitter en Secretaris
tijdelijk belet Martijn Los, Secretaris	Nanjeh de Vink, Penningmeester
Lida Zaremba, Bestuurslid Communicatie	Chris Brunner, Bestuurslid Natuurbescherming